

Kinofilm, Helena Metzgerová

1939–1943 (1946)

Inventář

Název archivu:	Národní filmový archiv, Praha
Název archivní pomůcky:	Kinofilm, Helena Metzgerová
Časový rozsah pomůcky:	1939–1943 (1946)
Druh archivní pomůcky:	Inventář
Číslo listu NAD:	163
Evidenční číslo pomůcky:	98
Jméno zpracovatele:	Bc. Feige Jakub
Místo a rok vyhotovení archivní pomůcky:	Hradištko pod Medníkem, 2008

Obsah

I.	Obsah	II
II.	Vývoj původce archivního souboru	III
III.	Vývoj a dějiny archivního souboru	IX
IV.	Archivní charakteristika archivního souboru	X
V.	Obsahový rozbor obsahu archivního souboru	XI
VI.	Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení pomůcky	XI
VII.	Použité prameny a literatura	XII
VIII.	Inventární seznam	1
IX.	Rejstřík – jmenný, místní, firem, institucí a filmů	7

II. Vývoj původce archivního souboru

Počátek Kinofilmu se datuje do roku 1931. Tehdy bylo v Brně zahájeno provozování neprotokolované živnosti, napsané na osobu Heleny Metzgerové a nesoucí označení „Helena Metzgerová, prodej a půjčování filmů značky Kinofilm“.¹

V roce 1935 došlo k zaprotokolování této živnosti do obchodního rejstříku Krajského soudu civilního v Brně,² přičemž začala firma užívat název „Kinofilm, Helena Metzgerová, půjčovna a prodej filmů“ (dále jen Kinofilm).³ K zastupování Kinofilmu byla oprávněna jeho majitelka Helena Metzgerová, navíc byla udělena jednotlivá prokura Emilu Metzgerovi (manžel Heleny M., obchodník v Brně, Jánská 11/13) a Ervínu Schulhofovi (úředník v Brně, Jánská 11/13).⁴ Prokura Ervína Schulhofa však byla záhy zrušena.⁵

Sídlo firmy (neprotokolované i protokolované) se nacházelo v Brně v Jánské ulici 11/13 (palác Alfa). Mimoto Kinofilm využíval další prostory pro uskladnění filmového materiálu. Od roku 1931 to bylo skladiště filmů v Anenské ulici 2 (zrušeno 5.3. 1936), v roce 1934 bylo příslušným úřadem schváleno filmové skladiště a přetáčírna ve dvoře domu Trnitá 2a a roku 1935 získala firma povolení k užívání filmového skladiště v ulici Francouzská 118. V tomtéž roce bylo také uděleno povolení ke zřízení přízemního filmového skladiště v Brně-Komárově, v zahradě domu v Brněnské ulici 29.⁶

¹ Živnost byla přihlášena 20. 2. 1931 a příslušné živnostenské oprávnění vydáno 31. 3. 1931 (živnostenský list č. 7487/31). Srov. Archiv města Brna, fond B 1/16 (kartotéka živností; dále jen AMB, kartotéka živností) – informaci poskytla zaměstnankyně archivu Mgr. Lenka Likavčanová. Jiné zdroje zmiňují, že Kinofilm vznikl v srpnu 1931 – majitelem byl B. Metzger a po jeho smrti se firmy ujala manželka Helena. Srov. ŠTÁBLA, Zdeněk: *Data a fakta z dějin československé kinematografie 1896-1945*, sv. 3. Praha: ČSFÚ 1990, s. 234 a HAVELKA, Jiří: *Kdo byl kdo v československém filmu před rokem 1945*. Praha: ČSFÚ 1979, s. 167. Petr Bednařík uvádí, že Kinofilm založili manželé Bohumil a Helena Metzgerovi a že B. Metzger zemřel v r. 1938, viz BEDNAŘÍK, Petr: *Arizace české kinematografie*. Praha: Karolinum 2003, s. 125. K roku 1935 je však jako manžel Heleny doložen Emil Metzger – viz níže.

² Žádost o zaprotokolování podala Helena Metzgerová 25. 5. 1935. Zápis „firmy jednotlivého kupce“ do obchodního rejstříku byl proveden usnesením Krajského soudu civilního v Brně ze 14. 6. 1935, č. j. A XII 32/1. Součástí žádosti bylo mj. i potvrzení Berní správy Brno-město I ze 4. 9. 1934, že čistý zisk podniku za rok 1933 činí více než 50 000 Kč. Srov. Moravský zemský archiv v Brně, f. Krajský soud civilní, spis sign. A XII 32 (dále jen MZA Brno, A XII 32).

³ Název firmy „Kinofilm“ byl užíván již dříve, srov. *Adresář města Brna z roku 1932* – informaci poskytla zaměstnankyně AMB Mgr. Lenka Likavčanová.

⁴ K tomu, aby Helena Metzgerová mohla zastupovat firmu, dal její manžel Emil Metzger souhlas (podle čl. 7 o. z.). Viz MZA Brno, A XII 32.

⁵ Žádost o výmaz prokury z obchodního rejstříku byla podána dne 3.7. 1935. Výmaz, tj. zánik prokury, proveden 4.7. 1935. Srov. MZA Brno, A XII 32.

⁶ Majitelem této nemovitosti byl Ing. Ludvík Koláček, stavitel v Brně. Kinofilm zde byl v nájmu od 1. 9. 1935, dne 21. 1. 1936 došlo k uzavření nájemní smlouvy, podle které byl na této nemovitosti proveden knihovní zápis – vložení nájemního práva ve prospěch Kinofilmu s předem zaplaceným nájemným ve výši 30 000,- K (Kinofilm toto filmové skladiště částečně pronajímal dalším filmovým půjčovnám). V roce 1937 byla příslušným úřadem schválena přístavba přetáčírny filmů. Viz AMB, kartotéka živností a dále inv. č. 8, 9, 30.

V roce 1937 byly uvedeny do provozu expozitury firmy v Praze (Praha 2, Václavské náměstí 30 – palác Stýblo) a v Bratislavě (Fochova 33).⁷

Kinofilm se zabýval dovozem (od roku 1935 byl členem kartelu filmových dovozců)⁸ a především obchodem a půjčováním filmů. Co se týče exploatace filmů, zaměřoval se především na oblast Moravy a Slovenska, méně již na Čechy. Činnost firmy je zachycena i na území tehdejší Podkarpatské Rusi (Chust).⁹

Program Kinofilmu se v období 1931–1939 skládal jednak ze zahraničních filmů (především německé, americké a maďarské produkce, méně již filmy francouzské, polské či rakouské)¹⁰ a dále pak ze snímků československé výroby. Většinu jeho distribuce tvořily filmy patřící jiným filmovým půjčovnám, od nichž si Kinofilm odkoupil příslušná filmová monopolní práva pro svoji exploataci na území Moravy (příp. Slovenska). Z československých titulů se jednalo např. o filmy distribuované Bedou Hellerem (např. *Výdělečné ženy* /1937/), Elektafilmem (např. *U sv. Antonička* /1933/, *Hrdinný kapitán Korkorán* /1934/, *Tatranská romance (Píseň domova)* /1934/, *Vdavky Nanynky Kulichovy* /1935/, *Děti velké lásky* /1936/, *Srdce v soumraku* /1936/),¹¹ Meissnerfilmem (např. *Hej-Rup!* /1934/ v maďarské verzi, *Ať žije nebožtík* /1935/, *Hrdina jedné noci* /1935/, *Irčin románek* /1936/, *Děvče z předměstí* /1939/), Metropolitanfilmem (např. *Sextánka* /1936/, *Ducháček to zařídí* /1938/), Moldaviafilmem (např. *Velbloud uchem jehly* /1936/) či Reiterfilmem (např. *Harmonika* /1937/, *Kariéra matky Lizalky* /1937/, *Milování zakázáno* /1938/) apod.¹² Naproti tomu výhradní exploatační právo pro celé území ČSR vlastnil Kinofilm k československým filmům *Karel Hynek Mácha* /1937/ a k jedinému filmu vlastní produkce *Švanda dudák* /1937/.¹³ Program Kinofilmu měl údajně svého času (před rokem 1938) obsahovat až 200 zadávaných filmů.¹⁴

⁷ Srov. BEDNAŘÍK, P.: *Arizace...*, s. 125 a HAVELKA, J.: *Čs. filmové hospodářství IV. Rok 1937*. Praha: Nakladatelství Knihovny Filmového kurýru 1938, s. 56 (dále jen ČSFH).

⁸ Viz HAVELKA, J.: *ČSFH II-IV. Rok 1935-1937*. Praha: Nakladatelství Knihovny Filmového kurýru 1936-1940, TÝŽ: *ČSFH V 1938*. Praha: Nakladatelství Knihovny Filmového kurýru 1939 a TÝŽ: *ČSFH VI 1939*. Praha: Nakladatelství Knihovny Filmového kurýru 1940.

⁹ V Chustu měla firma uložen filmový materiál, viz inv. č. 27.

¹⁰ Ze zahraničních filmů lze např. uvést francouzský film Jeana Renoira *Velká iluze (La grande illusion)* /1937/. Srov. inv. č. 32 a dále HAVELKA, J.: *ČSFH I 1929-1934*. Praha: Čefis 1935, TÝŽ: *ČSFH II-IV 1935-1937* a TÝŽ: *ČSFH V 1938*.

¹¹ Smlouvu s Elektafilmem uzavřela Helena Metzgerová dne 15. 7. 1938, viz inv. č. 38.

¹² Monopolní práva k filmům získal Kinofilm na základě uzavřených smluv s danými půjčovnami – tyto firmy si i nadále ponechaly monopolní práva pro distribuci v Čechách. Srov. inv. č. 32, 39 a *Český hraný film II. 1930-1945*. Praha: Národní filmový archiv 1998.

¹³ Film *Švanda dudák*, komedie podle předlohy J. K. Tyla (divadelní hra „Strakonický dudák aneb Hody divých žen“), byl natočen režisérem Svatoplukem Innemannem k 90. výročí napsání předlohy (divadelní hry – rok 1847). Srov. *Český hraný film II*. Jiný zdroj však uvádí, že výrobcem tohoto filmu byl Kabeláč, viz HAVELKA, J.: *ČSFH IV. 1937*, s. 46. V NFA je uložen fond společnosti Continental – Film, majitelem byl Josef Kabeláč.

¹⁴ Inv. č. 19.

Z personálu Kinofilmu je doložen zástupce firmy Bohumír Ševela, který měl na starosti akviziční činnost, účetní Emanuel Salaquarda a nejméně další 3 zaměstnanci působící ve filmovém skladišti v Brně-Komárově.¹⁵

Zásah do podnikání Heleny Metzgerové přinesly mnichovské a pomnichovské události v září 1938. Záborem československého pohraničí (Sudet) německou říší došlo k zúžení exploatačního prostoru, změna politických poměrů v republice pak přinesla zákaz distribuce řady filmových titulů.¹⁶ V této době se firma potýkala se zadlužením. Na návrh Heleny Metzgerové bylo dne 30. 12. 1938 Krajským soudem civilním v Brně zahájeno tzv. vyrovnací řízení, vyrovnacím správcem byl jmenován JUDr. Gustav Fleischer, advokát v Brně, a volné nakládání Heleny Metzgerové s majetkem bylo načas pozastaveno.¹⁷ Omezující opatření vůči majitelce trvala do 24. 4. 1939, kdy bylo vyrovnací řízení ukončeno a vyrovnací správce zproštěn úřadu.¹⁸

Na počátku roku 1939 se Helena Metzgerová přestěhovala do Prahy, kam rovněž přesunula své podnikatelské aktivity, a dalšího provozování brněnského Kinofilmu se zcela vzdala. V březnu 1939 zažádala o výmaz této firmy z obchodního rejstříku (27. 3. 1939) a současně odhlásila živnost na živnostenském referátu města Brna (29. 3. 1939). K výmazu firmy, nejspíše s ohledem na probíhající vyrovnací řízení (viz výše), došlo až dne 20. 6. 1939.¹⁹ Užívání filmového skladiště v Brně-Komárově Helena Metzgerová částečně uvolnila dalším filmovým půjčovnám (např. Paramountu, Sunfilmu, Viktoriafilmu).²⁰

V Praze, již v lednu 1939!, začala Helena Metzgerová provozovat neprotokolovanou živnost pod názvem „Helena Metzgerová, půjčování a prodej filmů“, provozovna firmy se nacházela na Václavském náměstí 23 (objevuje se též č. p. 30).²¹ Tato živnost navázala a dále pokračovala v předchozí činnosti Kinofilmu.²²

¹⁵ Inv. č. 8, 9, 11, 33.

¹⁶ Inv. č. 19.

¹⁷ Věřitelé Kinofilmu byli vyzváni, aby své pohledávky přihlásili u krajského soudu do 28. 1. 1939, vyrovnací rok byl soudem ustanoven na den 13. 2. 1939. Srov. MZA Brno, A XII 32.

¹⁸ Usnesení krajského soudu č. j. Kv 127/38-2 vydané na základě soudního potvrzení vyrovnání dlužníka – firmy Kinofilm. Viz MZA Brno, A XII 32.

¹⁹ Inv. č. 5, 8. Dále pak AMB, kartotéka živností a MZA Brno, A XII 32.

²⁰ Není vyloučeno, že tyto či jiné půjčovny byly u Kinofilmu v podnájmu i v předchozím období. Viz inv. č. 8.

²¹ Živnostenský list vydal Magistrát hl. m. Prahy dne 18. 1. 1939. Adresa Václavské náměstí 30 je totožná s adresou dřívější pražské filiálky Kinofilmu a tato adresa bylo rovněž prvním bydlištěm H. Metzgerové po přestěhování z Brna. Od ledna 1939 zde sídlil Reiterfilm (pozdější Bromfilm). Srov. inv. č. 1, 6, 7 a *Filmový kurýr* 13, č. 3 (20. 1. 1939), s. 2.

²² V dokumentech jsou např. zachyceny uzavřené kupní smlouvy, dle nichž Helena Metzgerová získala od Meissnerfilmu monopolní právo pro licenční území ČSR k filmu *Irčín románek* (12. 1. 1939, pro dobu trvání do 31. 1. 1944), a od Reiterfilmu monopolní práva k filmům *Kariéra matky Lizalky* atd. a *U pokladny stál* atd. pro území Moravy (2 dohody ze 6. 4. 1939, znějící ještě na firmu Kinofilm v Brně). Viz inv. č. 33, 41.

Nástup Protektorátu Čechy a Morava (vyhlášen 16. 3. 1939) však výrazně zasáhl do dalších podnikatelských záměrů Heleny Metzgerové. Nejspíše z důvodu vzniku samostatného Slovenského štátu se podnikatelka vzdala přímé exploatace filmů na Slovensku. Dne 15. 6. 1939 uzavřela ujednání s Ústřednou správou spojených kín v Bratislavě a postoupila jí svá filmová monopolní práva pro území Slovenska (Slovenského štátu) do komisionářské exploatace.²³

Závažnější dopad na další činnost a existenci firmy mělo postupné zavádění protizidovských opatření v protektorátní společnosti, která se nevyhnula ani oblasti filmového podnikání. Helena Metzgerová sice židovského původu nebyla, její majetek (tzn. jak původní brněnský Kinofilm, tak i navazující pražská neprotokolovaná firma) však byl označen za majetek neárijský a to z toho důvodu, že údajně stál pod židovským vlivem.²⁴ Takovéto označení v žádném případě neskýtalo perspektivu dalšího zdárného vývoje firmy.²⁵ Helena Metzgerová se proto rozhodla v samostatné činnosti nepokračovat a přistoupila k likvidaci svého podniku. Z tohoto důvodu uzavřela dne 9. 8. 1939 s Reiterfilmem, Ladislav Brom a spol. (od prosince 1939 Bromfilm) ujednání o převodu filmových monopolních práv pro území Moravy (Protektorát Morava) do komisionářské exploatace. Dnem 1. 9. 1939 převzal Reiterfilm (resp. Bromfilm) kromě filmového materiálu (kopie filmů, reklama apod.) také režii filmového skladiště v Brně-Komárově včetně zdejších 3 zaměstnanců a zástupce firmy Bohumíra Ševely.²⁶

Na počátku roku 1940 Helena Metzgerová exploatační smlouvu s Bromfilmem vypověděla a dne 25. 1. 1940 uzavřela novou smlouvu se Sunfilmem, který po Bromfilmu převzal kopie určené k exploataci, stejně jako filmové skladiště a část jeho zařízení (ostatní

²³ Ujednání bylo uzavřeno na základě nabídky ze 4. 4. 1939. Celkem se jednalo o téměř 90 titulů české, německé, americké, francouzské a maďarské produkce. Následná exploatace byla prováděna podružným podnikem Nástup, Slovenská filmová účast. spol. (Spoločnosť pre dovoz, výrobu a požičiavanie filmov, Bratislava) pod označením „Nástup, Slovenský zvukový týždeník“. H. Metzgerová se procentuelně podílela na exploatačních výnosech. Srov. inv. č. 34.

²⁴ Inv. č. 14. Helena Metzgerová (*12. 4. 1907, Budapešť, roz. Kemény) podala 22.8. 1939 žádost o vydání potvrzení árijského původu, k čemuž došlo 23. 11. 1939, viz Národní filmový archiv v Praze (dále jen NFA Praha), f. Českomoravské filmové ústředí (dále jen ČMFÚ), k. 38, inv. č. 681 (Árijský rejstřík). Lze se jen domnívat, že oním židovským vlivem mohl být Helenin manžel Emil Metzger.

²⁵ Dne 11. 7. 1939 oznámil Filmový kurýř členské změny ve Svazu filmového průmyslu a obchodu a v kartelu filmového dovozu – vyloučení židovských firem, mj. i Kinofilmu (!). Srov. *Filmový kurýř* 13., č. 27 (7. 7. 1939), s. 1.

²⁶ H. Metzgerová měla dostávat určitou procentuelní část z exploatačních výnosů. Viz inv. č. 24, 33 (Pamětní protokol z 9.8. 1939).

inventář byl na příkazy Heleny Metzgerové a Emila Metzgera odeslán do Prahy, příp. vyřazen). Sunfilm se též ujal zaměstnanců Kinofilmu.²⁷

Brzy nato však Helena Metzgerová ztratila možnost jakéhokoliv volného nakládání se svým firemním majetkem, neboť v únoru 1940 byla její firma arizována (na základě § 9 nařízení Říšského protektora v Čechách a na Moravě o židovském majetku z 21. 6. 1939). Říšský protektor do podniku dosadil treuhändera Wilhelma Ernsta a pověřil ho výkonem likvidace firmy.²⁸ Wilhelm Ernst ve funkci treuhändera dlouho nepobyl, již 18. 3. 1940 byl odvolán a na jeho místo s účinností od 19. 3. 1940 říšský protektor dosadil Dr. Hanse Dorasila.²⁹ Proti dosazení nucené správy podala majitelka Helena Metzgerová protest u protektorátního úřadu. To ale pravděpodobně zůstalo bez odezvy a především bez vlivu na další vývoj.³⁰

Treuhänder Dr. Hans Dorasil sídlil v Praze na adrese Václavské náměstí 41 (uvádí se též č. p. 49).³¹ Jeho úkolem bylo provedení likvidace podniku,³² tzn. především vyrovnání závazků (vysoké zadlužení firmy – daňové dluhy ve výši 91 000,- K a dalších cca 100 000,- K dluhů vůči soukromým věřitelům) a vyinkasování pohledávek, které v největší míře vážly v pohraničí (župa Sudety) a na Slovensku.³³ Vymáháním pohledávek firmy treuhänder pověřil JUDr. Karla Knapa, advokáta z Prahy, v daňových záležitostech právoplatným zastupováním zplnomocnil Emanuela Salaquardu, bývalého zaměstnance Kinofilmu (31. 10. 1940).³⁴

²⁷ Převzetí proběhlo dne 1. 2. 1940, srov. inv. č. 9, 19, 32. H. Metzgerová byla v obchodním styku se Sunfilmem již dříve, což potvrzují odkazy na jejich ujednání z 31. 3., 13. 5. a 22. 8. 1939 – exploatace některých filmů Heleny Metzgerové Sunfilmem. Srov. inv. č. 19, 33.

²⁸ Jmenovací listina Říšského protektora v Čechách a na Moravě z 28. 2. 1940, č. XV F. Viz inv. č. 1 (za pozornost stojí to, že mnoho subjektů, včetně říšského protektora, užívalo i nadále pro označení firmy H. Metzgerové název „Kinofilm“). Wilhelm Ernst (*1. 6. 1891, Hamm Westfal.): 1928-1938 obchodní vedoucí a redaktor „Sulzbacher Volkszeitung“ (Verlag Franz Carl Hilger, Sulzbach), od prosince 1939 zaměstnanec a od srpna 1940 vedoucí Filmtreuhandstelle v Čechách a na Moravě, od března 1941 rovněž vedoucí hospodářského oddělení Filmového ústředí (Filmzentrale). Srov. ČMFÚ, k. 6, inv. č. 165 (Zaměstnanci ČMFÚ, personální archy).

²⁹ Dekret Říšského protektora v Čechách a na Moravě z 18. 3. 1940 č. XV F. Viz inv. č. 2. Dr. Hans Dorasil: ředitel ostravských kin Zentral, Odeon a Palace, majitel Dorifilmu, výrobce a spoluautor námětu a scénáře filmu *Tatranská romance* /1934/. Působil rovněž jako treuhänder ve firmách Metropolitanfilm, Meissnerfilm, Gloriafilm, Ringlerfilm a Ringlerová-film. Srov. inv. č. 4, 25 a dále *Český hraný film II* a HAVELKA, J.: *Kdo byl kdo...*, s. 48.

³⁰ Tuto skutečnost H. Metzgerová oznámila 8. 4. 1940 úřadu Filmtreuhandstelle v Praze. Viz inv. č. 3.

³¹ Např. inv. č. 25.

³² V dokumentech se také uvádí, že zrušení a likvidace „tohoto židovského podniku“ je prováděno podle nařízení říšského protektora o vyřazování Židů z hospodářství Protektorátu (Verordnung des Reichsprotektors in Böhmen und Mähren zur Ausschaltung der Juden aus der Wirtschaft des Protektorats) z 26. 1. 1940 (§ 3, odst. 1) ve spojení se druhým prováděcím výnosem k tomuto nařízení z 19. 3. 1940 (VB1RProt. S 41, 89), viz např. inv. č. 10, 38.

³³ Věřitelé byli téměř bezesbytku uspokojeni, až na židovského věřitele „Tyroler ze Žiliny“, který uprchl do USA, a dále M. Wilkovicse z Chustu, jenž si na základě exekuce ponechal 50 zde uložených kopií firmy. Srov. inv. č. 4, 8.

³⁴ Inv. č. 15, 20.

V polovině roku 1940 vypověděl Dr. Hans Dorasil předchozí ujednání Heleny Metzgerové se Sunfilmem z ledna 1940 a dne 23. 7. 1940 uzavřel novou exploatační smlouvu s Dr. Arturem Feistem, majitelem Dafafilmu. Na základě této smlouvy byla Dafafilmu předána část filmů a k nim příslušejících exploatačních práv pro licenční oblast Protektorátu Čechy a Morava.³⁵

Dne 1. 11. 1940 byl ustanoven zástupce treuhändera JUDr. Wilhelm Söhnel („Filmtreuhandstelle in Böhmen und Mähren“, Praha 2, Vodičkova 34), který pak rovněž zasahoval do záležitostí správy a likvidace podniku.³⁶

Kromě filmů, jejichž exploatace byla postoupena Dafafilmu (viz výše), byly některé filmy (monopolní práva, kopie a reklamní materiál) přímo odprodány jiným filmovým půjčovnám. Dne 23. 12. 1940 prodal Dr. Hans Dorasil monopolní práva pro licenční oblast Moravy Marii Kramešové³⁷ a Elektafilmu.³⁸ Jednotlivé filmy byly rovněž prodány Bromfilmu, Vladislavě Socháňové či Stellafilmu.³⁹

Dne 25. 1. 1941 bylo v Bratislavě treuhänderem JUDr. Wilhelmem Söhnelem zrušeno původní ujednání s Ústřednou správou spojených kín o komisionářské exploataci filmů na Slovensku (rozvázání úmluvy nabylo účinnosti od 1. 2. 1941).⁴⁰

Přesné datum zániku firmy nelze stanovit. Jednotlivé závazky byly vyrovnány již v říjnu 1940, dne 14. 10. 1940 odhlásil Dr. Hans Dorasil živnostenský list firmy a vrátil ho živnostenskému referátu na magistrátu v Praze 1.⁴¹ Poté treuhänder především dohlížel na přicházející peníze ze Slovenska, ze Sudet (pohledávky) či na příjmy plynoucí z exploatační smlouvy s Dr. Feistem. Údajně byla firma zlikvidována a Dr. Hans Dorasil z funkce treuhändera odvolán ke 30. 11. 1941 – přesto i v následujícím období ho lze jako

³⁵ Treuhänder poté inkasoval procentuální podíl z exploatačních výnosů. Srov. inv. č. 4, 19, 32, 37.

³⁶ Jmenován dekretem Říšského protektora v Čechách a na Moravě z 1. 11. 1940 na základě nařízení říšského protektora z 21. 6. 1939, o židovském majetku. Srov. inv. č. 30, 34. JUDr. Wilhelm Söhnel (*25. 11. 1909, Rychvald na severní Moravě): advokát, od dubna 1939 člen NSDAP, právní poradce oddělení kulturně-politických záležitostí Úřadu říšského protektora, od roku 1941 jednatel a vedoucí právního oddělení ČMFÚ, vedoucí spojovacího úřadu (Verbindungstelle) mezi Úřadem říšského protektora a ČMFÚ. Působil také jako treuhänder 11 židovských filmových výrobních a distribučních firem: např. Arthur Heller-film, Beda Heller-film, Moldaviafilm, Korunafilm, Arkofilm aj. Srov. inv. č. 47 a NFA Praha, f. ČMFÚ, k. 7, inv. č. 165 (Zaměstnanci ČMFÚ, personální archy). Dále pak HAVELKA, J.: *Kdo byl kdo...*, s. 236 a BEDNARÍK, P.: *Arizace...*, s. 73, 86.

³⁷ Filmy, které kdysi získala Helena Metzgerová od Meissnerfilmu. Viz inv. č. 39.

³⁸ Jednalo se o zpětný prodej filmů, které svého času od Elektafilmu získala Helena Metzgerová (kupní smlouva nabyta účinností od 1.1. 1941). Mezi filmy se řadily i ty, které mezitím byly exploatační smlouvou postoupeny Arturu Feistovi (Dafafilm) – ty zůstávaly v exploataci Dafafilmu do 31. 12. 1940 a poté příslušná práva přešla zpět na Elektafilm. Srov. inv. č. 38.

³⁹ Blíže viz inv. č. 40, 41, 42.

⁴⁰ Viz inv. č. 34.

⁴¹ Žádost o zrušení živnostenského listu podána 14. 10. 1940. Srov. inv. č. 4, 6.

treuhändera firmy zachytit.⁴² Vyřizování dalších zbývajících záležitostí však již převážně prováděl JUDr. Wilhelm Söhnel (činnost treuhänderů je ve fondu datována až do roku 1943).⁴³

III. Vývoj a dějiny archivního souboru

Původcem archivního souboru je firma Heleny Metzgerové: 1931–1935 neprotokolovaná živnost „Helena Metzgerová, prodej a půjčování filmů značky Kinofilm“ v Brně; 1935–1939 protokolovaná firma „Kinofilm, Helena Metzgerová, půjčovna a prodej filmů“ v Brně; 1939–1940 neprotokolovaná živnost „Helena Metzgerová, půjčování a prodej filmů“ v Praze. Dne 28. 2. 1940 byla firma arizována a následně bylo přistoupeno k její likvidaci: 28. 2.–18. 3. 1940 treuhänder Wilhelm Ernst (Praha 2, Vodičkova 34), od 19. 3. 1940 treuhänder Dr. Hans Dorasil (Praha 2, Václavské náměstí 41 či 49), od 1. 11. 1940 zástupce treuhändera, resp. treuhänder JUDr. Wilhelm Söhnel (Filmtreuhandstelle in Böhmen und Mähren, Praha 2, Vodičkova 34).

Původní registratura původce byla nejspíše uložena v sídle podniku v Brně, v Jánské ulici 11/13 (palác Alfa). Písemný materiál se mohl také nacházet ve filmovém skladišti v Brně-Komárově, Brněnská ulice 29 (v místnosti kanceláře),⁴⁴ či od roku 1937 u expozitury v Praze (Praha 2, Václavské náměstí 30) a v Bratislavě (Fochova 33). Na počátku roku 1939 přenesla Helena Metzgerová svoji živnost do Prahy – sídlo na Václavském náměstí 23. Bližší osud registratury však není znám, neboť písemnosti firmy z období 1931–1939 se až na několik jednotlivin z roku 1939 nedochovaly (tudíž nelze zjistit ani podobu a uspořádání registratury).⁴⁵

Archivní soubor obsahuje z naprosté většiny písemný materiál pocházející až z činnosti treuhänderů (1940–1943, likvidace firmy). Tyto písemnosti nevykazují žádné známky registraturního (ukládacího) systému – nanejvýš se na nich vyskytuje razítko s datem přijetí. Dochované písemnosti byly pravděpodobně od treuhänderů soustředěny u Filmtreuhandstelle (Praha 2, Vodičkova 34). Po zestátnění československého filmu v roce 1945 je převzala Státní půjčovna filmů (Praha 2, Národní třída 28)⁴⁶ a v roce 1948 se dostaly

⁴² Srov. inv. č. 14, 45.

⁴³ Inv. č. 14.

⁴⁴ Inv. č. 9.

⁴⁵ O písemném materiálu firmy se dochovalo pouze několik informací: 1940 (7. 12.) „veškerá obchodní korespondence brněnské filiálky je uskladněna v místnostech Moldaviafilmu“; „expediční kniha a karty byly předány Dafafilmu“. Srov. inv. č. 9.

⁴⁶ Převzatý spisový materiál Státní půjčovnou filmů – „1 fascikl: Kino-film, Helene Metzger, Prag“. Srov. inv. č. 47.

do správy Československého státního filmu (dále jen ČSF). Písemný materiál zde byl uložen v Podnikovém archivu Ústředního ředitelství ČSF. V souvislosti se zánikem Ústředního ředitelství ČSF byl tento podnikový archiv likvidován a v roce 1991 písemnosti fyzicky převzal bez předávacího protokolu a jakýchkoli evidenčních pomůcek Český filmový ústav, jehož nástupnickou organizací je Národní filmový archiv v Praze (NFA).⁴⁷

IV. Archivní charakteristika archivního souboru

Fond Kinofilm, Helena Metzgerová zachycuje časové období 1939–1943 (1946), celkem zahrnuje 1 evidenční jednotku (karton) a 47 jednotek inventárních. Metráž fondu je 0,12 bm.

Až na několik jednotlivin z roku 1939 (pocházejících z přímé činnosti firmy Heleny Metzgerové), obsahuje archivní soubor spisový materiál vzniklý působením arizátorů – treuhänderů Wilhelma Ernsta, Dr. Hanse Dorasila, JUDr. Wilhelma Söhnela (likvidace firmy). Součástí fondu je i jedno posterium z roku 1946 – xeroxová kopie spisu Státní půjčovny filmů v Praze (inv. č. 47) – originál je uložen ve fondu Artur Heller-Film.

Zachovalost fondu je značně mezerovitá. Písemnosti jsou psány převážně v německém a českém jazyce, dále pak ve slovenštině a maďarštině. Fyzický stav fondu je dobrý.

Při pořádání bylo použito umělé schéma – dochovaný spisový materiál byl rozdělen podle věcného hlediska do signatur a podsignatur, v rámci nichž jsou jednotlivé inventární jednotky seřazeny chronologicky. Při pořádání nedošlo k vnitřní skartaci, do fondu byl vložen xerox spisu z fondu Artur Heller-Film (viz výše).

Pořádání a inventarizace se řídila *Instrukcí ředitele NFA pro archivní zpracovávání písemných fondů* (ze dne 7. 4. 2008, č. j. NFA 0751/2008), přihlédnuto bylo také k *Přílohám č. 1 a 2 vyhlášky č. 645/2004 Sb.*⁴⁸

V. Obsahový rozbor archivního souboru

Archivní soubor obsahuje velmi torzovitý materiál. Z přímé činnosti protokolované firmy Kinofilm v Brně, resp. neprotokolované živnosti Helena Metzgerová v Praze, se dochovalo pouze několik jednotlivin z roku 1939 (inv. č. 32, 33, 34). Ostatní spisy vznikly až po arizaci a dosazení treuhändera (28. 2. 1940) a jsou převážně spjaty s likvidací firmy.

⁴⁷ Rozhodnutí Ministra kultury ČR č. 31/1992 ze dne 8. 10. 1992, č. j. 10625/92.

⁴⁸ Prováděcí vyhláška k zákonu č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a změně některých zákonů z 30. 6. 2004.

Spisový materiál je rozdělen dle věcného hlediska do 5-ti hlavních signatur, přičemž některé signatury obsahují další podsignatury:

Signatura I. – Organizační a správní záležitosti (inv. č. 1–14):

I/a Dosazení „správce k věrné ruce“ (inv. č. 1–3): arizace firmy; jmenování treuhändera a změny v obsazení této funkce; protest majitelky proti dosazení nucené správy. *I/b Správa arizovaného podniku – likvidace* (inv. č. 4–10): zpráva treuhändera Dr. Hanse Dorasila o jednotlivých firmách, svěřených do jeho správy; informace o zrušení firmy Kinofilm (20. 6. 1939); žádost treuhändera o zrušení živnostenského listu (14. 10. 1940); cestovní zprávy – především záležitost filmového skladiště v Brně-Komárově a zde uskladněného inventáře. *I/c Personální záležitosti* (inv. č. 11–14): žádosti bývalých zaměstnanců o vyplacení dlužných peněžních hotovostí; prosba majitelky Heleny Metzgerové o finanční podporu a vydání jejího zařízení kanceláře; šetření po bývalé majitelce.

Signatura II. – Finanční záležitosti (inv. č. 15–27):

II/a Správa financí (inv. č. 15–16): záležitost bankovního účtu a daní v souvislosti s likvidací firmy. *II/b Pohledávky společnosti* (inv. č. 17–23): vymáhání pohledávek v letech 1940–1942 prostřednictvím advokáta JUDr. Karla Knapa z Prahy. Obsáhlejší soubor představuje pouze inv. č. 19 (pohledávka vůči firmě Efkoilm) a inv. č. 21 (pohledávky na Slovensku). *II/c Závazky společnosti* (inv. č. 24–27): likvidace závazků firmy vůči jednotlivým subjektům (pouze drobné jednotliviny).

Signatura III. – Majetek společnosti (inv. č. 28–31): záležitost firemního automobilu (prodej) a filmového skladiště v Brně-Komárově (otázka nájemního práva Kinofilmu a pronájem); zrušení pojistky u Všeobecné pojišťovny v Praze (požární pojištění).

Signatura IV. – Distribuce a exploatace filmů (inv. č. 32–45): soupisy filmů; ocenění filmových monopolních práv; pamětní protokoly o postoupení filmových monopolních práv či jejich prodej jiným filmovým půjčovnám z důvodu likvidace.

Signatura V. – Ostatní (inv. č. 46–47): mylně zaslaný přípis Viktoriafilmu v Brně; vmanipulovaná zpráva o šetření výše a způsobu honoráře treuhändera JUDr. Wilhelma Söhnela (Státní půjčovna filmů v Praze, 1946).

VI. Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení pomůcky

Fond Kinofilm, Helena Metzgerová uspořádal, úvod sepsal, inventární seznam a rejstříky sestavil v říjnu a listopadu 2008 Bc. Jakub Feige. Fond obsahuje celkem 1 evidenční jednotku (karton). Římské číslice v rejstřících odkazují na číslo strany úvodu

inventáře, arabské číslice pak na čísla inventárních jednotek vlastního inventárního seznamu. Názvy filmů jsou psány kurzívou.

VII. Použité prameny a literatura

- Archiv města Brna, fond B 1/16 (kartotéka živností).
- Moravský zemský archiv v Brně, fond Krajský soud civilní, spis sign. A XII 32.
- Národní filmový archiv v Praze (dále jen NFA), fond Českomoravské filmové ústředí.
- BEDNAŘÍK, Petr: *Arizace české kinematografie*. Praha: Karolinum 2003.
- *Český hraný film II. 1930–1945*. Praha: NFA 1998.
- *Filmový kurýr* 13, č. 3 (20. 1. 1939) a č. 27 (7. 7. 1939).
- HAVELKA, Jiří: *Čs. filmové hospodářství I (Zvukové období 1929–1934)*. Praha: Nakladatelství Čefis 1935.
- HAVELKA, J.: *Čs. filmové hospodářství II (Rok 1935)*. Praha: Nakladatelství Knihovny Filmového kurýru 1936.
- HAVELKA, J.: *Čs. filmové hospodářství III (Rok 1936)*. Praha: Nakladatelství Knihovny Filmového kurýru 1937.
- HAVELKA, J.: *Čs. filmové hospodářství IV (Rok 1937)*. Praha: Nakladatelství Knihovny Filmového kurýru 1938.
- HAVELKA, J.: *Filmové hospodářství V (Rok 1938)*. Praha: Nakladatelství Knihovny Filmového kurýru 1939.
- HAVELKA, J.: *České filmové hospodářství VI (1939)*. Praha: Nakladatelství Knihovny Filmového kurýru 1940.
- HAVELKA, J.: *Kdo byl kdo v československém filmu před rokem 1945*. Praha: Československý filmový ústav 1979 (strojopis).
- PETRŮV, Helena: *Právní postavení židů v Protektorátu Čechy a Morava (1939–1941)*. Praha: Sefer 2000.
- ŠTÁBLA, Zdeněk: *Data a fakta z dějin československé kinematografie 1896–1945*, sv. 3. Praha: Československý filmový ústav 1990 (strojopis).

VIII. Inventární seznam

<i>Inv. č. Sign.</i>	<i>Obsah</i>	<i>Časový rozsah</i>	<i>Č. evid. jednotky</i> ⁴⁹
I. Organizační a správní záležitosti			
<i>I/a Dosazení „správce k věrné ruce“</i>			
1	Jmenování Wilhelma Ernsta do funkce treuhändera firmy, 28.2. 1940; německy, strojopis, fol. 4. ⁵⁰	1940	1
2	Odvolání treuhändera Wilhelma Ernsta a jmenování nového treuhändera Dr. Hanse Dorasila, 18.3. 1940; německy, fol. 4.	1940	1
3	Přípis Heleny Metzgerové JUDr. Wilhelmu Söhnelovi („Filmtreuhandstelle“), 8.4. 1940: oznámení o vznesené námitce u protektorátního úřadu proti dosazení treuhändera; německy, fol. 1.	1940	1
<i>I/b Správa arizovaného podniku – likvidace</i>			
4	Opis zprávy treuhändera Dr. Hanse Dorasila o firmách, které mu byly přiděleny do správy: Metropolitanfilm, Metzgerová-Film, Gloriafilm, Ringlerová-Film, Meissnerfilm, Ringlerfilm; německy, fol. 6.	1940	1
5	Přípis JUDr. Karla Knapa (Praha) JUDr. Wilhelmu Söhnelovi („Filmtreuhandstelle“), 29.2. 1940: podání informace o výmazu firmy Helena Metzgerová z firemního rejstříku Krajského soudu v Brně (20.6. 1939) a odhlášení této živnosti u Živnostenského úřadu v Brně (27.3. 1939); německy, fol. 1.	1940	1
6	Kopie přípisu treuhändera Dr. Hanse Dorasila na Živnostenský referát Městského úřadu v Praze 1, 14.10. 1940: žádost o zrušení živnostenského listu vydaného 18.1. 1939 (zanechání činnosti a likvidace firmy); německy, fol. 1.	1940	1
7	Příhláška provozního majetku židovských podniků: firma Helena Metzgerová; česky, německy, strojopis, rukopis, fol. 7.	1940	1

⁴⁹ Není-li uvedeno jinak, jedná se o karton.

⁵⁰ Není-li uvedeno jinak, jsou dokumenty v českém jazyce a pokud není uvedeno jinak, jedná se o strojopis.

8	Cesta treuhändera Dr. Hanse Dorasila do Brna (popis filmového skladiště v Brně-Komárově, Brněnská ulice 29; záležitost firemního automobilu; daňové věci); německy, fol. 1.	[1940]	1
9	Cesta pana Moudrého do Brna, 6.12. 1940 (jednání s Ing. Ludvíkem Kolářkem, stavitelem a majitelem filmového skladiště v Brně-Komárově; inventář firmy uskladněný ve skladišti; inventář zapůjčený firmě Sunfilm 1.2. 1940); fol. 5.	1940–1941	1
10	Kopie přípisu treuhändera v z. Dr. Wilhelma Söhnela Grémiu pražských obchodníků („Gremium der Prager Kaufmannschaft“), 14.5. 1941: oznámení o likvidaci firmy podle nařízení říšského protektora o vyřazování Židů z hospodářství Protektorátu z 26.1. 1940; německy, fol. 1.	1941	1
	<i>I/c Personální záležitosti</i>		
11	Přípis Bohumíra Ševely (zástupce firmy Helena Metzgerová), 26.3. 1940: záležitost nevyplaceného platu a zastavení akviziční činnosti; fol. 1.	1940	1
12	Helena Metzgerová (bývalá majitelka firmy): žádost o finanční příspěvek k uhrazení léčebných výloh; převzetí zařízení kanceláře; česky, německy, strojopis, rukopis, fol. 7.	1940–1942	1
13	Emanuel Salaquarda (zaměstnanec firmy): žádost o vydání peněžního obnosu 5 000 K; německy, rukopis, fol. 1.	1942	1
14	Šetření České průmyslové banky v Praze po bývalé majitelce firmy Heleně Metzgerové (Ohlášení na základě nařízení z 2.11. 1942, ztráta říšskoněmeckých a protektorátních příslušníků); německy, fol. 2.	1943	1

II. Finanční záležitosti

II/a Správa financí

15	Daňové záležitosti (berní správa, berní úřad); česky, německy, fol. 10.	1940–1942	1
16	Bankovní účet firmy (převod); česky, německy, fol. 7.	1941–1942	1

	<i>II/b Pohledávky firmy</i>		
17	Pohledávka vůči firmě Continentalfilm za půjčku 15 000 K; německy, fol. 1.	1940	1
18	Pohledávka vůči Josefu Kořalkovi ze Šternberka (německy Sternberg): žádost pozůstalé vdovy o prominutí úroků a přiměřené snížení pohledávky; německy, fol. 4.	1940–1941	1
19	Pohledávka vůči firmě Efkofilm (dříve Sunfilm) – jednání u Krajského soudu obchodního v Praze; záležitost vrácení zapůjčeného inventáře (mj. opis revizní zprávy v záležitosti exploatace filmů Kinofilmu 20.1. 1941; vyúčtování Sunfilmu za rok 1940); česky, německy, strojopis, rukopis, fol. 40.	1940–1942	1
20	Vyzvání JUDr. Karla Knapa (Praha), aby upomenul dlužníky firmy k zaplacení (soupisy dlužníků); fol. 3.	1941	1
21	Pohledávky firmy na Slovensku (např. Kino Metropol, Bratislava; Kino Tatra, Liptovský Sv. Mikuláš; Kino Hasičského sboru v Borskom Sv. Juri; Kino Kultúrny dom Nováky; Kino Apollo, Ružomberok; Kino Kultúra, Ružomberok); česky, slovensky, fol. 12.	1942	1
22	Pohledávka vůči kinu Lido bio Dambořice; fol. 2.	1942	1
23	Pohledávka vůči Kinu Orania, Přerov; fol. 3.	1942	1
	<i>II/c Závazky společnosti</i>		
24	Pohledávka Bromfilmu: dluh za mzdy a zdravotní a důchodové pojištění zaměstnanců Heleny Metzgerové; německy, fol. 2.	1941	1
25	Pohledávka Metropolitanfilmu za prodané filmy; německy, fol. 1.	1941	1
26	Pohledávka JUDr. Václava Řehořka, advokáta z Brna; německy, fol. 1.	1941	1
27	Pohledávka – Miksa Wilkovics, Chust (Huszt) (exekuce, zabavení starého filmového materiálu firmy v Chustu); česky, maďarsky, německy, fol. 14.	1941–1942	1
	III. Majetek firmy		
28	Prodej firemního osobní automobilu TATRA 57 (rok výroby 1938); německy, fol. 3.	1940	1
29	Pronájem místností ve filmovém skladišti Brno-Komárov (Brněnská ulice 29) firmě Rodan, Brno; fol. 2.	1941	1

30	Nájemní právo firmy vložené na nemovitostech Ing. Ludvíka Koláčka v Brně-Komárově (filmové skladiště s přetáčírnu) – postoupení knihovní přednosti nájemního práva ve prospěch pohledávky Spořitelny města Brna (hypotéka L. Koláčka); česky, německy, fol. 17.	1941–1942	1
31	Zrušení pojistky u Všeobecné pojišťovny v Praze a zaplacení dlužné prémie (požární pojištění); česky, německy, fol. 3.	1942	1

IV. Distribuce a exploatace filmů

32	Soupisy filmů (mj. seznam filmů 12.7. 1939; seznam filmů 30.8. 1939; filmy – expedice na Slovensko 13.5. 1939, 30.6. 1939; seznam filmů produkce Kinofilm, seznam filmů v exploataci Sunfilmu – duben 1940; filmy převzaté od firmy Kinofilm 30.10. 1940, seznam filmů produkce Kinofilm, opis ze seznamu filmů 12.7. 1939; seznam filmů 21.11. 1940 – difference od soupisu z 12.7. 1939); česky, německy, fol. 23.	[1939]– 1940	1
33	Pamětní protokol o ústním ujednání mezi Helenou Metzgerovou a firmou Reiterfilm, Ladislav Brom a spol. – předání filmů a reklamního materiálu (komisionářská exploatace), zaměstnanců, provozních prostředků apod. do užívání Reiterfilmu (německý překlad, 9.8. 1939); německy, fol. 2.	1939	1
34	Exploatace filmů na Slovensku prostřednictvím Ústrednej správy spójených kín, Bratislava (mj. opis Ujednání o předání filmů do komisionářské exploatace pro území Slovenského štátu, 15.6. 1939; Pamětní protokol o úplném zlikvidování ujednání o komisionářské exploataci filmů, 25.1. 1941 – slovenská, německá verze; schválení říšského protektora, 13.2. 1941); německy, slovensky, fol. 20.	1939–1941	1
35	Odhad soudního znalce Josefa Kapra: ocenění filmů – monopolních práv patřících firmě pro oblast Moravy a v Čechách půjčovaných firmami M. Kramešová, Bromfilm, Stellafilm, Elektafilm, Sunfilm a Metropolitanfilm (včetně uvedení jednotlivých filmových titulů); německy, fol. 2.	1940	1

36	„Filtreuhandstelle in Böhmen und Mähren“, Praha: sjednocení distribuční oblasti Čech a Moravy (záležitost exploatace filmů – M. Kramešová, Stellafilm, Sunfilm); německy, fol. 3.	1940	1
37	Předání exploatačních práv pro oblast Protektorátu Čech a Moravy firmě Dafafilm (Pamětní protokol o exploatační smlouvě včetně soupisu filmů, 23.7. 1940; schválení říšského protektora, 8.10. 1940); německy, fol. 9.	1940	1
38	Zpětný odprodej monopolních práv pro oblast Moravy firmě Elektafilm – filmy: <i>Der heldenmütige Kapitän Korkoran; Das Herz im Dämmerchein; Zum heiligen Antonius; Die Heirat der Nany Kulich; Das Lied der Heimat</i> (Pamětní protokol o kupní smlouvě, 23.12. 1940; Schválení říšského protektora, 9.1. 1941); německy, fol. 6.	1940–1941	1
39	Prodej monopolních práv pro oblast Moravy firmě M. Kramešová – filmy: <i>Das Mädels aus der Vorstadt; Held einer Nacht; Moldau; Donauwellen; Sein letztes Modell; Der kleine Strassensänger; Glück vom Himmel; Es flüsstert der Liebe; Zum goldenen Engel</i> (Pamětní protokol o kupní smlouvě, 23.12. 1940; Schválení říšského protektora, 9.1. 1941); německy, fol. 6.	1940–1941	1
40	Dafafilm: exploatace filmů (ocenění; převzetí filmu <i>Hra na palubě</i> firmou Bromfilm pro exploataci na Moravě; převzetí filmu <i>Irčin románek</i> firmou Vladislava Socháňová pro exploataci v Protektorátu Čechy a Morava); německy, fol. 4.	1940–1941	1
41	Prodej monopolních práv pro oblast Protektorátu Čech a Moravy firmě Vladislava Socháňová – film <i>Irčin románek</i> (Pamětní protokol o kupní smlouvě, 4.3. 1941; Schválení říšského protektora, 7.3. 1941); německy, fol. 2.	1941	1
42	Přenechání exploatačního práva k filmu <i>Der Mann, von dem man spricht</i> pro oblast Moravy firmě Stellafilm; německy, fol. 2.	1941	1
43	Záležitost vrácení poplatku od Ministerstva průmyslu, obchodu a živností v Praze za film <i>Patriot</i> , dovezený z Francie (dovozní povolení z 26.8. 1938); německy, fol. 2.	1941	1

44	Výnos exploatace filmu <i>Nesmrtelný milenec</i> /Karel Hynek Mácha/ – dotazník Českomoravského filmového ústředí v Praze; fol. 3.	1942	1
45	„Überwachungsstelle beim Ministerium für Wirtschaft und Arbeit“ v Praze – obchod s Východem, transit přes SSSR (šetření); německy, fol. 4.	1942	1

V. Ostatní

46	Záležitost firmy Vladislava Socháňová a pohádek II. monopolu firmy Viktoriafilm (omyl – přípis měl být zaslán firmě Beda Heller); česky, německy, strojopis, rukopis, fol. 1.	1942	1
47	Záležitost honoráře treuhändera Dr. Wilhelma Söhnela – xerox protokolu o výsledku šetření Slavkem Suvajdžičem ze Státní půjčovny filmů v Praze (soupis převzatého spisového materiálu firem Arthur Heller, Beda Heller, Continentalfilm, Kinofilm – Helena Metzgerová, Arnoštka Ringlerová, Ringlerfilm, Gloriafilm); fol. 2.	(1946)	1

IX. Rejstřík – jmenný, místní, firem, institucí a filmů⁵¹

Alfa – palác v Brně, Jánská ulice 11/13	III, IX
Arkofilm, Praha – filmová výrobní a distribuční společnost	VIII
Arthur Heller-film, Praha (viz též Arkofilm)	VIII, X, 47
<i>At' žije nebožtík</i> , ČSR, 1935	IV
Beda Heller (Beda Heller-film), Praha – filmová a distribuční společnost	IV, VIII, 46, 47
berní správa, berní úřad	III, 15
Borský Sv. Jur – obec na Slovensku (okres Senica)	21
Bratislava	IV, VI, VIII, IX, 21, 34
Brno	III, V–VII, IX, XI, 5, 8, 9, 26, 29, 30
Brom, Ladislav – herec, režisér, majitel Bromfilmu	VI, 33
Bromfilm, Praha – filmová výrobní a distribuční společnost	VI, VIII, 24, 35, 40
Budapešť	VI
Continentalfilm, Praha – filmová výrobní a distribuční společnost	17, 47
Čechy (Böhmen)	IV, VI–IX, 35, 36, 37, 40, 41
Česká průmyslová banka v Praze	14
Českomoravské filmové ústředí (ČMFÚ)	VIII, 44
Československá republika (ČSR)	IV–VI
Československý státní film (ČSF)	X
Český filmový ústav	X
Dafafilm, Praha – filmová výrobní a distribuční společnost	VIII, IX, 37, 40
Dambořice – obec v okrese Hodonín	22
<i>Děti velké lásky</i> , ČSR, 1936	IV
<i>Děvče z předměstí</i> , ČSR, 1939 (německy <i>Das Mädel aus der Vorstadt</i> ,)	IV, 39
<i>Heirat der Nany Kulich, Die Donauwellen</i> ⁵²	viz <i>Vdavky Nanyinky Kulichovy</i> 39
Dorasil, Hans Dr. – ředitel ostravských kin Zentral, Odeon a Palace, majitel Dorfilmu, treuhänder firmy H. Metzgerové a firem Metropolitanfilm, Meissnerfilm,	VII–XI, 2, 4, 6, 8

⁵¹ Římská číslice odkazuje na číslo strany úvodu inventáře, arabská číslice pak na číslo inventární jednotky v inventárním seznamu. Názvy filmů jsou psány kurzívou.

⁵² Internetový server Filmportal.de (11. listopadu 2008) – název: *Donauwellen. Ein Faltbootwanderung*; země výroby: Německo; výrobce: Emelka – Kulturfilm GmbH, Mnichov; rok výroby: 1930; druh: krátký dokumentární film.

Gloriafilm, Ringlerfilm, Ringlerová-film	
Dorifilm – filmová výrobní společnost, majitel Dr. Hans Dorasil	VII
<i>Ducháček to zařídí</i> , ČSR, 1938	IV
Efko-film, spol. s r. o., Praha – filmová výrobní a distribuční společnost (dříve Sunfilm)	XI, 19
Elektafilm, a. s., Praha – filmová výrobní a distribuční společnost	IV, VIII, 35, 38
Ernst, Wilhelm – treuhänder firmy, vedoucí Filmtreuhanstelle a hospodářského oddělení Filmového ústředí	VII, IX, X, 1, 2
<i>Es flüstert die Liebe/Šepot lásky</i> , Rakousko – Maďarsko, 1935	39
Feist, Artur Dr. – majitel Dafafilmu	VIII
Filmové ústředí (Filmzentrale)	VII
Filmový kurýr	VI
Filmtreuhandstelle in Böhmen und Mähren	VII–X, 3, 5, 36
Fleischer, Gustav JUDr. – advokát v Brně, vyrovnací správce Kinofilmu	V
Francie	43
Gloriafilm – filmová výrobní a distribuční společnost	VII, 4, 47
<i>Glück vom Himmel</i>	39
<i>Grande illusion, La/Velká iluze, Francie, 1937</i>	IV
Grémium pražských obchodníků (Gremium der Prager Kaufmannschaft)	10
Hamm Westfal – město v Německu (Severní Porýní – Vestfálsko)	VII
<i>Harmonika</i> , ČSR, 1937	IV
<i>Hej-Rup!</i> , ČSR, 1934	IV
<i>Held einer Nacht</i>	viz <i>Hrdina jedné noci</i>
<i>Heldenmütige Kapitän Korkoran, Der</i>	viz <i>Hrdinný kapitán Korkorán</i>
<i>Herz im Dämmerchein, Das</i>	viz <i>Srdce v soumraku</i>
Hilger, Franz Carl – nakladatel v Sulzbachu (Německo)	VII
<i>Hra na palubě</i>	viz <i>Spiel an Bord</i>
<i>Hrdina jedné noci</i> , ČSR, 1935	IV, 39
<i>Hrdinný kapitán Korkorán</i> , ČSR, 1934	IV, 38
Chust (Huszt) – město na Ukrajině (dříve Podkarpatská Rus)	IV, VIII, 27
Innemann, Svatopluk – filmový režisér	IV
<i>Irčin románek</i> , ČSR, 1936	IV, V, 40, 41

Kapr, Josef – soudní znalec (ocenění filmů)	35
<i>Karel Hynek Mácha (Nesmrtelný milenec)</i> , ČSR, 1937	IV, 44
<i>Kariéra matky Lízalky</i> , ČSR, 1937	IV, VI
Kartel filmových dovozců (1935–1939)	IV, VI
Kemény	viz Metzgerová, Helena
Kino Hasičského sboru v Borskom Sv. Juri	21
Kino Kultúra, Ružomberok	21
Kino Kultúrny dom Nováky	21
Kino Metropol, Bratislava	21
Kino Orania, Přerov	23
Kino Tatra, Liptovský Sv. Mikuláš	21
Kino Apollo, Ružomberok	21
Kinofilm, Brno	III–XII, 19, 32, 47
<i>Kleine Strassensänger, Der</i> ⁵³	39
Knap, Karel JUDr. – advokát z Prahy	VII, XI, 5, 20
Koláček, Ludvík Ing. – stavitel v Brně, majitel nemovitostiv Brně-Komárově, kde bylo filmové skladiště Kinofilmu	III, 9, 30
Komárov (Brno)	III, V, VII, IX, XI, 8, 9, 29, 30
Korunafilm, spol. s r. o., Praha – filmová distribuční a výrobní společnost	VIII
Kořalka, Josef – blíže neurčená osoba ze Šternberka	18
Krajský soud civilní v Brně	III, V, 5
Krajský soud obchodní v Praze	19
Kramešová, Marie – majitelka stejnojmenné distribuční společnosti	VIII, 35, 36, 39
Lido bio Dambořice – kino	22
<i>Lied der Heimat, Das</i>	viz <i>Tatranská romance</i>
Liptovský Sv. Mikuláš	21
<i>Mädel aus der Vorstadt, Das</i>	viz <i>Děvče z předměstí</i>
Magistrát hl. m. Prahy	V, IX, 6
<i>Mann, von dem man spricht, Der/Muž o kterém se mluví</i> , Rakousko, 1937	42
Meissnerfilm, spol. s r. o., Praha – filmová výrobní a distribuční společnost	IV, V, VII, VIII, 4
Metropolitanfilm, Praha – filmová výrobní a distribuční	IV, VII, 4, 25, 35

⁵³ Internetový server Filmportal.de (11. listopadu 2008) – název: *Singende Jugend. Der Kleine Strassensänger*; země výroby: Rakousko, Holandsko; výrobce: Union-Film, Vídeň - Meteor-Film C. A. Bruyn, Amsterdam; rok výroby: 1936; druh: hraný film.

společnost	
Metzger, Bohumil – údajný manžel Heleny Metzgerové	III
Metzger, Emil – obchodník v Brně, prokurátor Kinofilmu, manžel Heleny Metzgerové	III, VI, VII
Metzgerová, Helena (roz. Kemény) – majitelka Kinofilmua navazující firmy	III–XII, 3, 4, 5, 7, 11, 12, 14, 24, 33, 47
<i>Milování zakázáno</i> , ČSR, 1938	IV
Ministerstvo průmyslu, obchodu a živností v Praze	43
Ministr kultury ČR	X
Moldaviafilm – filmová výrobní a distribuční společnost	IV, VIII, IX
Morava (Mähren)	IV, VI–IX, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42
Moudrý – blíže neurčená osoba	9
Národní filmový archiv v Praze (NFA)	X
Nástup, Slovenská filmová účast. spol. (Spoločnosť pre dovoz, výrobu a požičiavanie filmov), Bratislava – podružný podnik Ústredné správy spojených kín v Bratislavě	VI
Nástup, Slovenský zvukový týždeň	VI
Německo (německá říše)	V
Nováky – město na Slovensku (okres Prievidza)	21
NSDAP (Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei)	VIII
Odeon – kino v Ostravě	VII
Ostrava	VII,
Palace – kino v Ostravě	VII
Paramount, spol. s r. o., Praha – filiálka americké filmové výrobní a distribuční společnosti	V
<i>Patriot/Patriot</i> , Francie, 1938	43
Podkarpatská Rus	IV
Praha	IV–XI, 5, 31, 36, 43, 44, 45, 47
Protektorát Čechy a Morava	VI, VIII, 10, 37, 40, 41
Přerov	23
Reiterfilm (Reiterfilm, Ladislav Brom a spol.), Praha – filmová výrobní a distribuční společnost	IV, VI, 33
Renoir, Jean – francouzský režisér	IV,
Ringlerfilm, Praha – filmová výrobní a distribuční společnost	VII, 4, 47
Ringlerová, Arnoštka – majitelka filmové distribuční společnosti	47

Ringlerová-film – filmová distribuční společnost	VII, 4
Rodan (radio, gramofony, jízdní kola, elektrické přístroje) – firma v Brně	29
Ružomberok – město na Slovensku (okres Ružomberok)	21
Rychvald – město v okrese Karviná	VIII
Řehořek, Václav JUDr. – advokát v Brně	26
Říšský protektor v Čechách a na Moravě (Reichsprotektor in Böhmen und Mähren)	VII, VIII, 10, 34, 37, 38, 39, 41
Salaquarda, Emanuel – zaměstnanec Kinofilmu (účetní) <i>Sein letztes Modell/Maria Növer/Jeho poslední model</i> , Německo – Maďarsko, 1937	V, VII, 13 39
<i>Sextánka</i> , ČSR, 1936	IV
Schulhof, Ervín – úředník v Brně, prokurátor Kinofilmu Slovensko (Slovenský štát)	III IV, VI–VIII, IX, XI, 21, 32, 34
Söhnel, Wilhelm JUDr. – advokát, právní poradce oddělení kulturně-politických záležitostí Úřadu říšského protektora, jednatel a vedoucí právního oddělení ČMFÚ, vedoucí Verbindungstelle, treuhänder firmy H. Metzgerové a dalších firem	VIII–XI, 3, 5, 10, 47
Socháňová, Vladislava – majitelka stejnojmenné filmové distribuční společnosti v Praze	VIII, 40, 41, 46
<i>Spiel an Bord/Hra na palubě</i> , Německo, 1936	40
Spořitelna města Brna	30
<i>Srdce v soumraku</i> , ČSR, 1936 (německy <i>Das Herz im Dämmerchein</i>)	IV, 38
SSSR	45
Státní půjčovna filmů	IX, X, 47
Stellafilm, Praha – filmová výrobní a distribuční společnost	VIII, 35, 36, 42
Strakonický dudák aneb Hody divých žen – divadelní hra J. K. Tyla (1847)	IV
Stýblo – palác v Praze, Václavské náměstí 30	IV
Sudety (pohraničí ČSR, župa Sudety)	V, VII
Sulzbach – město v Německu	VII
Sulzbacher Volkszeitung – periodikum	VII
Sunfilm, spol. s r. o., Praha (rovněž Efkofilm) – filmová výrobní a distribuční společnost	V–VIII, 9, 19, 32, 35, 36
Suvajdžič, Slavko – zaměstnanec Státní půjčovny filmů v Praze	47
Svaz filmového průmyslu a obchodu	VI

Ševela, Bohumír – zástupce Kinofilmu (akvizice)	V, VI, 11
Šternberk (Sternberg) – město v okrese Olomouc	18
<i>Švanda dudák</i> , ČSR, 1937	IV
TATRA 57 – firemní osobní automobil	28
<i>Tatranská romance (Píseň domova)</i> , ČSR, 1934	IV, VII, 38
Tyl, Josef Kajetán (1808–1856) – český dramatik a spisovatel	IV
Tyroler, Žilina	VII
<i>U pokladny stál</i> , ČSR, 1939	V
<i>U svatého Antoníčka</i> , ČSR, 1933	IV, 38
Überwachungsstelle beim Ministerium für Wirtschaft und Arbeit	45
Úřad říšského protektora	VIII
USA (Spojené státy Americké)	VII
Ústředná správa spojených kín v Bratislavě	VI, VIII, 34
<i>Vdavky Nanynky Kulichovy</i> , ČSR, 1935	IV, 38
<i>Velbloud uchem jehly</i> , ČSR, 1936	IV
Verbindungstelle (spojovací úřad)	VIII
Verlag Franz Carl Hilger, Sulzbach – nakladatelství v Německu (Sulzbach)	VII
Viktoriafilm, Brno – filmová distribuční společnost	V, XI, 46
<i>Vltava</i> , ČSR, 1935– krátký film (dodatek)	39
Všeobecná pojišťovna v Praze	XI, 31
<i>Výdělečné ženy</i> , ČSR, 1937	IV
Východ	45
Wilkovics, Miksa – filmový podnikatel v Chustu	VII, 27
Zentral – kino v Ostravě	VII
<i>Zum goldenen Engel</i>	39
Žilina	VII
Živnostenský referát města Brna	V
Živnostenský referát na magistrátu v Praze	VIII, 6
Živnostenský úřad v Brně	5

Název archivní pomůcky: Kinofilm, Helena Metzgerová

Časový rozsah pomůcky: 1939–1943 (1946)

Počet evidenčních jednotek: 1 karton

Počet inventárních jednotek: 47

Rozsah zpřístupněných archiválií: 0,12 bm

Stav ke dni: 28.11. 2008

Archivní fond zpracoval: Bc. Jakub Feige

Pomůcku sestavil: Bc. Jakub Feige

Počet stran: XII + 13

Číslo jednací: NFA 2539/2008

Pomůcku schválil: 11. 12. 2008
Datum

.....
Vladimír Opěla
ředitel NFA